

Datum

Dnr

8322-14-30

Aktbil.

Erik J Olsson

(erik_j.olsson@academicrightswatch.se)

Angående Din begäran om att få ta del av vissa handlingar

Du har i en skrivelse som kom in till Justitiekanslern den 23 oktober 2014 begärt att få del av handlingarna i JK:s ärende med dnr 8322-14-30.

Handlingarna bifogas.

I akten finns även ett USB-minne. Kopia av detta material kan tillhandahållas genom att informationen tillförs en CD-skiva. Kostnaden för detta är 120 kr. Om skivan ska skickas mot postförskott tillkommer en postförskottsavgift samt avgift för porto.

Med vänlig hälsning

Mikael Ruotsi

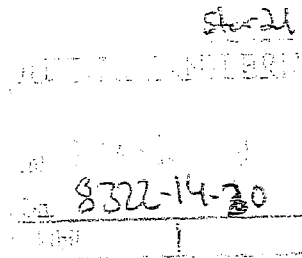

HÖGSKOLAN
DALARNA

2014-09-26

HDa dnr DUC 2014/1578/10

Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

Överlämnande av anställds anmälan om ev. brott mot tryckfrihetsförordningens efterforskningsförbud och repressalieförbud

En anställd vid Högskolan Dalarna, [REDACTED], har den 12 september 2014 informerat Högskolan om att han anser att hans chef, [REDACTED], vid ett samtal med honom den 19 juni 2013 brutit tryckfrihetsförordningens efterforskningsförbud och repressalieförbud. [REDACTED] har lämnat in en ljudinspelning av samtalet.

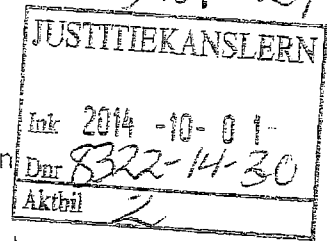
Högskolan har gjort bedömningen att det som förekommit vid samtalet inte utgör ett brott mot efterforskningsförbudet i 3 kap. 4 § första stycke tryckfrihetsförordningen, eftersom [REDACTED] inte varit en anonym källa. Enligt Högskolans bedömning är det möjligt att det som sagts vid samtalet kan anses ha utgjort ett otillåtet ingripande enligt bestämmelsens andra stycke, vilket dock inte omfattas av straffbestämmelsen enligt 3 kap. 5 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen.

Innan Högskolan går vidare med sin utredning av händelsen, vill Högskolan ge Justitiekanslern möjlighet att ta ställning till om händelsen föranleder någon åtgärd av Justitiekanslern.

En kopia av ljudinspelningen och [REDACTED] skrivelse till Högskolan skickas i ett separat brev.

HÖGSKOLAN DALARNA

Martita Hilliges
Rektor

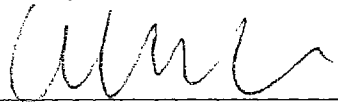
Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

Stockholm den 30 september 2014

Överlämnade av anställds anmälan om ev. brott mot tryckfrihetsförordningens efterforskningsförbud och repressalieförbud

Högskolan Dalarna har överlämnat en anställds anmälan om ev. brott mot tryckfrihetsförordningens efterforskningsförbud och repressalieförbud. Bifogat överlämnas en kopia på ljudinspelningen på ett USB-minne och [REDACTED] skrivelse till Högskolan, inkl. ett bifogat e-postmeddelande daterat den 18 juni 2013.

Med vänlig hälsning,

Christian Olofsson, advokat

JUSTITIEKANSLERN	
Ink	2014 -10- 0 1
Dnr	8322-14-20
Aktbil	3

Hej Christian,

Översänder en datafil med ljudinspelning av samtalet den 19 juni 2013 samt ett e-postmeddelande där [REDACTED] kallar mig till detta samtal. Jag är ju ingen jurist men några av dina kollegor har sagt till mig att offentliganställda har väldigt långtgående rättigheter vad gäller yttranden i massmedier eller i meddelanden till massmediarepresentanter. Att såsom [REDACTED] gjorde att under hot av konsekvenser utsätta mig för 1,5 timmas långt korsförhör för att pressa mig på vad det var jag har sagt till journalister, vilken avsikt jag hade med detta, att framföra att det inte är ok att jag uttrycker åsikter som inte stämmer överens med hennes och att uppmana mig att dementera uppgifter i fall de blir publicerade är därför inte förenligt med gällande lagstiftning. Vad jag har förstått så är all form av efterforskning förbjuden och det skall inte göras någon bedömning av den anställdes syfte med avslöjandet eller om avslöjandet i någon mening kan anses befogat. Jag ser gram emot din uppfattning i frågan.

Det är viktigt att detta ärende hanteras skyndsamt för att i fall du har en annan uppfattning än de jurister jag har varit i kontakt med tidigare och att det därmed inte finns förutsättningar för att lösa frågan internt på Högskolan så vill jag ha en god marginal vad gäller preskriptionstid om ansökan till JK då blir aktuell. Därför skulle jag uppskatta om du kunde ge ditt utlåtande före septembers utgång.

Vänliga hälsningar

[REDACTED]

[REDACTED]
From: [REDACTED]
Sent: den 18 juni 2013 11:28
To: [REDACTED]
Subject: Trätt

JUSTITIEKANSLERN	
Ink	2014 -10- 0 1
Dnr	8322-14-30
Aktbil	4

Hej!

Jag vill gärna träffa dig kl 09.00 i morgon. Välkommen till mitt rum.

Hälsningar
[REDACTED]

Datum
2014-10-03

Dnr
8322-14-30
Aktbilaga

5

Samtal med [REDACTED] den 2 oktober 2014

[REDACTED] uppger att han blev kontaktad av journalister från Svenska Dagbladet och att dessa ställde frågor till honom angående projektet Dala Sports Academy. En hel del av frågorna var kritiska och granskande. Projektet finansierades genom Tillväxtverket. [REDACTED] tror att granskningen kanske närmast var inriktad mot Tillväxtverket. [REDACTED] framträdde öppet som källa och svarade så gott han förmådde på de frågor som ställdes. Svd:s granskning ledde inte till någon publicering.

Under det samtal med [REDACTED] som [REDACTED] kallades till upplevde han att [REDACTED] notade honom för att han hade talat med journalisterna och att [REDACTED] anklagade [REDACTED] för att ha ljugit för journalisterna. [REDACTED] hänvisar i denna del även till den inspelning av samtalet som finns.

Efter samtalet med [REDACTED] känner [REDACTED] att han har blivit isolerad på sin arbetsplats. Hans arbetsrum är t.ex. placerat långt ifrån de kollegor som han har sin naturliga arbetsgemenskap med och han har, till följd av högskolans agerande, berövats all möjlighet att ha den naturliga roll som en senior forskare och professor bör ha i en akademisk miljö.

[REDACTED] har bekräftat att redogörelsen ovan utgör en korrekt sammanfattning av samtalet med undertecknad.

Mikael Ruotsi

BESLUT

Datum

2014-10-21

Dnr

8322-14-30

Aktbilaga 6

IFRÅGASATT BROTT MOT TRYCKFRIHETSFÖRORDNINGENS BESTÄMMELSER OM FÖRBUD MOT EFTERFORSKNING OCH OTILLÅTNA REPRESSALIER

Justitiekanslerns beslut

Justitiekanslern inleder inte förundersökning.

Ärendet

Högskolan Dalarna har i en skrivelse hit underrättat Justitiekanslern om att en arbetstagare vid högskolan ansett sig ha blivit utsatt för åtgärder som innefattar brott mot tryckfrihetsförordningens bestämmelser om förbud mot otillåten efterforskning respektive otillåten repressalie. Högskolan har, innan man går vidare med sin utredning av händelsen, velat underställa Justitiekanslern saken för eventuell åtgärd.

Justitiekanslern har inhämtat kompletterande upplysningar.

Justitiekanslerns bedömning

Justitiekanslern ska vaka över tryckfrihetens gränser. Denna funktion fullgörs i första hand genom Justitiekanslerns uppgift som ensam åklagare på området. Justitiekanslern kan emellertid dessutom – inom ramen för sin tillsynsverksamhet – i vissa fall ta ställning till om ett visst agerande eller handlingssätt har varit lagligt eller lämpligt även om det inte finns anledning att vidta någon straffrättslig åtgärd.

Av 1 kap. 1 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen (TF) framgår att det står var och en fritt att meddela uppgifter och underrättelser i vad ämne som helst till bl.a. författare, redaktioner och nyhetsbyråer för offentliggörande i tryckt skrift (meddelarfrihet). I den rättigheten får inga andra begränsningar göras än de som följer av TF.

Reglerna om meddelarfrihet kompletteras av ett principiellt förbud för myndigheter och andra allmänna organ att efterforska bl.a. den som har lämnat ett meddelande enligt 1 kap. 1 § tredje stycket TF i vidare mån än som erfordras för åtal eller ett annat ingripande mot honom som inte står i

strid med förordningen, se 3 kap. 4 § TF (efterforskningsförbud). Efterforskning i strid med denna regel är straffbar enligt vad som närmare anges i 3 kap. 5 § andra stycket TF. Detta förbud avser att skydda sådana meddelare som inte har trätt fram, utan velat vara anonyma.

Enligt 3 kap. 4 § andra stycket TF får en myndighet eller ett allmänt organ inte heller ingripa mot någon för att han eller hon i en tryckt skrift har brukat sin yttrandefrihet eller medverkat till ett sådant bruk (repressalieförbud). Den som uppsåtligen ingriper i strid med 3 kap. 4 § andra stycket TF kan, enligt 3 kap. 5 § andra stycket TF, hållas straffrättsligt ansvarig om åtgärden utgör avskedande, uppsägning, meddelande av disciplinpåföljd eller en liknande åtgärd. De åtgärder som faller utanför den angivna bestämmelsen är inte straffbara som brott mot repressalieförbudet.

Repressalieförbudet i TF anses dock innefatta att varje åtgärd som medför negativa konsekvenser för en offentligt anställd person och som grundar sig på dennes medverkan i media i princip är otillåten (se t.ex. JO 2010/11 s 605). Myndigheter och chefer hos myndigheter får således inte vidta några för en enskild negativa tjänsteåtgärder på grund av den enskildes bruk av tryck- eller meddelarfriheten (se t.ex. JO 1975/76 s. 314 och 1987/88 s. 193 samt SOU 1990:12 s. 63). Förbudet förutsätter för sin tillämpning att åtgärder vidtas mot en enskild på grund av att denne har brukat sin yttrandefrihet eller medverkat till ett sådant bruk. Negativa tjänsteåtgärder som har sin grund i något annat, t.ex. misskötsamhet eller konflikter, kan alltså inte utgöra brott mot repressalieförbudet. Förbudet mot hindrande åtgärder är som framgått alltså vidare än straffbestämmelsens tillämpningsområde.

Uppgifterna i ärendet ger vid handen att den aktuella uppgiftslämnaren inte har agerat anonymt, utan helt öppet. Något brott mot TF:s efterforskningsförbud har således inte begåtts.

Det har inte heller kommit fram något som ser ut som underlag för ett antagande om att en åtgärd av det slag som avses i straffbestämmelsen beträffande otillåtna åtgärder har förekommit.

Förundersökning beträffande brott mot efterforsknings- respektive repressalieförbuden ska således inte inledas i ärendet.

Justitiekanslern kommer dock att i särskild ordning låta utreda om de omständigheter som avses med högskolans skrivelse hit avser något sådant otillåtet ingripande som har skett i strid med bestämmelsen i 3 kap. 4 § andra stycket TF men som inte omfattas av kriminaliseringen i 3 kap. 5 § TF.

Ärendet har föredragits av Mikael Ruotsi. I ärendets beredning har även byråchefen Daniel Kjellgren deltagit.

Anna Skarhed

Exp. till

Anmälaren

Högskolan Dalarna
791 88 Falun

REMISS

Datum

2014-10-21

Dnr

8322-14-30

Aktbil. 7

Högskolan Dalarna
791 88 Falun

Högskolans ärende med dnr DUC 2014/1578/10

Justitiekanslern har den 30 september 2014 tagit emot en skrivelse från Högskolan Dalarna. Skrivelsen gäller högskolans agerande i samband med att [REDACTED] lämnade uppgifter till journalister under sommaren 2013. Justitiekanslern har inhämtat vissa kompletterande uppgifter i ärendet, se bilaga.

Justitiekanslern har i ett beslut denna dag inte funnit skäl att inleda förundersökning med anledning av de förhållanden som angavs i skrivelsen.

Justitiekanslern har däremot beslutat att inhämta ett yttrande från Högskolan Dalarna över vad som har förekommit i ärendet. Högskolan ska särskilt yttra sig över om det inträffade har varit förenligt med det s.k. repressalieförbudet i 3 kap. 4 § andra stycket tryckfrihetsförordningen (TF).

Yttrandet ska ges in i två exemplar senast den 25 november 2014.

Mikael Ruotsi

Bifogas
Aktbilaga 5